

BROTTSOFFER
JOUREN
0200-21 20 19

Statistik 2019 - Äldre hjälpsökande hos Brottsofferjouren

**En statistikrapport från
Brottsofferjouren Sverige**

Sofia Barlind
statistik@boj.se

Innehåll

Om den här statistikrapporten	2
Brottsofferjourens statistikföring	2
Brottsofferjourens statistik beskriver vår verksamhet...	2
Statistikuppgifter om de hjälpsökande	2
Översikt – alla hjälpsökande.....	3
Kön	3
Åldersgrupp.....	5
Äldre	5
Särskilda omständigheter	7
Förmedling, kontakter och åtgärder	8

Om den här statistikrapporten

Utgångspunkten för den här statistikrapporten är att dela in Brottsofferjourens hjälpsökande i grupper beroende på vilken **åldersgrupp** de tillhör och därefter undersöka hur gruppen är sammansatt avseende kön, utsatthet för särskilda brott, mängden kontakter och åtgärder per ärende och andra uppgifter ur Brottsofferjourens statistik. Rapporten är begränsad till att beskriva hjälpsökande över 65 års ålder som vi kallar **äldre 65+**.

Brottsofferjourens statistikföring

Brottsofferjourens statistik beskriver vår verksamhet

Brottsofferjouren kommer bara i kontakt med en del av alla som utsätts för brott varje år, nämligen de som förmedlas till oss via polis eller annan instans, eller som själva tar kontakt med oss. Vår statistik kan alltså inte beskriva hur många brott som begåtts under perioden eller vilka som anmält eller utsatts för brott. Vi kan däremot berätta om vilka som fått stöd av oss - vilken åldersgrupp de tillhör, om de är män eller kvinnor, vilka brott de varit med om och hur många kontakter och åtgärder som genomförts för olika typer av hjälpsökande.

Statistikuppgifter om de hjälpsökande

Brottsofferjourens statistiksystem bygger på att jourerna antecknar åtta grunduppgifter om varje hjälpsökande de haft kontakt med:

- **Kommun** där den hjälpsökande är bosatt
- **Kön**
- **Åldersgrupp**
- **Brottstyp**
- **Särskilda omständigheter**
(man markerar till exempel när gärningspersonen står i nära relation till brottsoffret eller när brottet är hedersrelaterat)
- Om **polisanmälan** är gjord eller inte
- Vilken **typ av hjälpsökande** det handlar om
(brottsoffer, anhörig eller vittne)
- Vem som **först tog kontakt** med oss
(polisen, hjälpsökanden själv eller annan)
- Mängden **åtgärder** i ärendet
- Mängden **kontakter** i ärendet

Med **kontakt** menas en kontakt person till person, det vill säga en tvåvägskommunikation. Exempel på vad som antecknas som kontakt är telefonsamtal, e-postkonversation, chatt och möten med den brottsutsatte.

Med **åtgärd** menas alla andra typer av insatser en stödperson gör för en brottsutsatt men där man inte har direktkontakt (tvåvägskommunikation) med den hjälpsökande. Exempel på vad som antecknas som åtgärd är att sända ut informationsbrev om Brottsofferjourens erbjudande om stöd eller att ringa för den hjälpsökandes räkning till myndighet eller försäkringsbolag. Även så viktiga och ofta avgörande insatser som att ordna fram målsägandebiträde till en hjälpsökande räknas som åtgärd.

Det finns målsägande som förmedlas till jouren och som jouren sedan försöker nå men inte lyckas komma i kontakt med – den typen av ärenden statistikförs med att jouren utfört en eller flera åtgärder, eftersom det trots allt innebär en arbetsinsats för jouren och ett förberedelsearbete för den stödjare som försöker nå fram till personen.

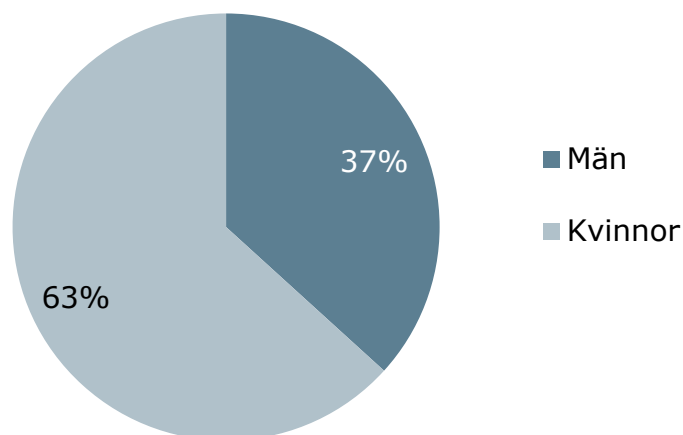
Översikt – alla hjälpsökande

Inledningsvis görs en beskrivning av hela gruppen hjälpsökande hos Brottsofferjouren.

Kön

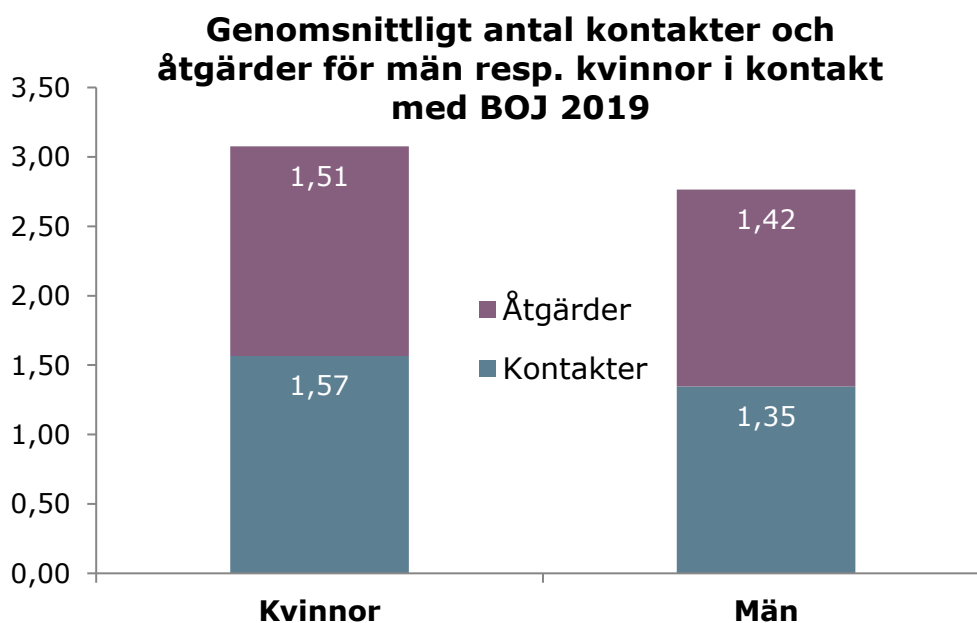
Det är fler kvinnor än män som får hjälp hos BOJ. Könsfördelningen för hjälpsökande är omkring 63 procent kvinnor, 37 procent män. Den är också nästan exakt likadan på länsnivå och på journivå, trots att vi alltså har 73 rapporterade jourer av varierande storlek.

Könsfördelning bland alla hjälpsökande hos BOJ 2019

Kön	Antal
Män	12 027
Kvinnor	20 258
Totalsumma	32 285

Kvinnor som sökt stöd hos Brottsofferjouren har i genomsnitt fått fler kontakter och åtgärder än män. Genomsnittet för alla hjälpsökande oavsett kön är 1,48 kontakter och 1,48 åtgärder per ärende.

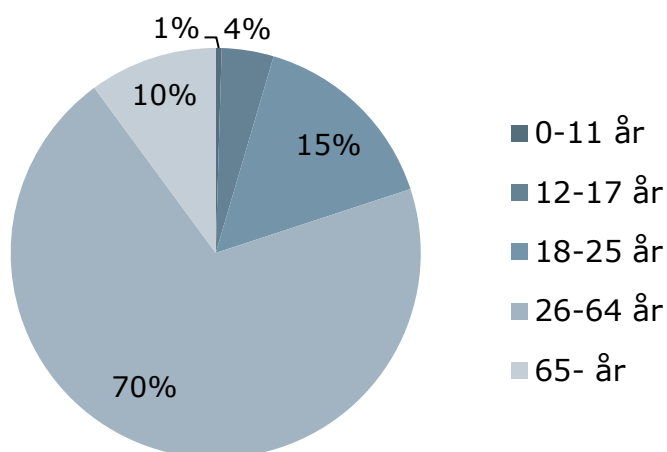
En analys av uppgifter från de 45 jourer som antecknat tid per ärende bekräftar bilden ovan: jourerna lägger också i genomsnitt lite mer tid på kvinnliga hjälpsökande än de gör på manliga.

Åldersgrupp

Brottsofferjourens statistik delar in hjälpsökande i fem olika åldersgrupper:

- Barn 0-11 år
- Ungdomar 12-17 år
- Unga vuxna 18-25 år
- Vuxna 26-64 år
- Äldre 65+ år

Hjälpsökande hos BOJ 2019 fördelat på åldersgrupp

Åldersgrupp	Antal
0-11 år	151
12-17 år	1 322
18-25 år	4 968
26-64 år	22 587
65- år	3 257
Totalsumma	32 285

Det största åldersspannet, 26-64 år, är av naturliga skäl också den grupp där de flesta hjälpsökande för Brottsofferjouren återfinns.

Äldre

Brottsofferjouren hade sammanlagt 3 257 ärenden med hjälpsökande äldre i åldrarna 65 + under 2019, vilket motsvarade 10

procent av den totala ärendemängden. 2 178 hjälpsökande var äldre kvinnor, 1 079 var äldre män. 94 ärenden hade inte polisanmälts.

33 procent av de hjälpsökande äldre är män, 67 procent är kvinnor, vilket alltså innebär att kvinnor är något överrepresenterade i äldregruppen i jämförelse med övriga åldersgrupper.

Personer i gruppen 65 år och uppåt söker sig främst till Brottsofferjouren för brott som ekonomisk brottslighet, stöld, ofredande, misshandel och olaga hot. Ingen av de andra åldersgrupperna har stöld och väskryckning bland de tre vanligaste brotten, det är unikt för äldregruppen.

Brottstyper för hjälpsökande äldre 65+ år 2019	Män	Kvinnor	Totalt
Allmänfarliga brott	3	6	9
Andra tillgreppsbrott	25	36	61
Ekonomisk brottslighet	206	462	668
Förtal, förolämpning	23	34	57
Grov (kvinno)fridskränkning	2	18	20
Identitetsstöld, förfalskning	22	50	72
Inbrott	66	136	202
Misshandel	123	216	339
Mord, dråp, vållande till annans död	4	8	12
Mordförsök	8	3	11
Människorov, människohandel		1	1
Ofredande	101	255	356
Olaga förföljelse	1	7	8
Olaga hot	130	141	271
Rån	36	64	100
Skadegörelse	48	46	94
Stöld, väskryckning, fickstöld	179	479	658
Trafikbrott	18	26	44
Våldtäkt	1	22	23
Våldtäktsförsök	1	1	2
Övergrepp i rättssak	5	9	14
Överträdelse av kontaktförbud	7	5	12
Övriga brott mot frihet och frid	26	57	83
Övriga sexualbrott	4	21	25
Övrigt	40	75	115
Totalt	1 079	2 178	3 257

För äldre män som är hjälpsökande hos Brottsofferjouren finns en överrepresentation för ärenden gällande fordonsstölder, inbrott, ekonomisk brottslighet, stölder och skadegörelse.

För äldre kvinnor som är hjälpsökande hos Brottsofferjouren finns en klar överrepresentation för stölder, väskryckningar och fickstölder, ekonomisk brottslighet och inbrott. Detsamma gäller i något mindre förfalskning och identitetsstöld samt trafikbrott.

Äldregruppen är underrepresenterad som hjälpsökande för grova våldsbrott och sexualbrott.

Särskilda omständigheter

Varje ärende kan utöver brottstyp, kön, ålder och så vidare markeras med en av 6 särskilda omständigheter. Mängden ärenden av den typen för gruppen äldre 65+ år visas i tabellen nedan.

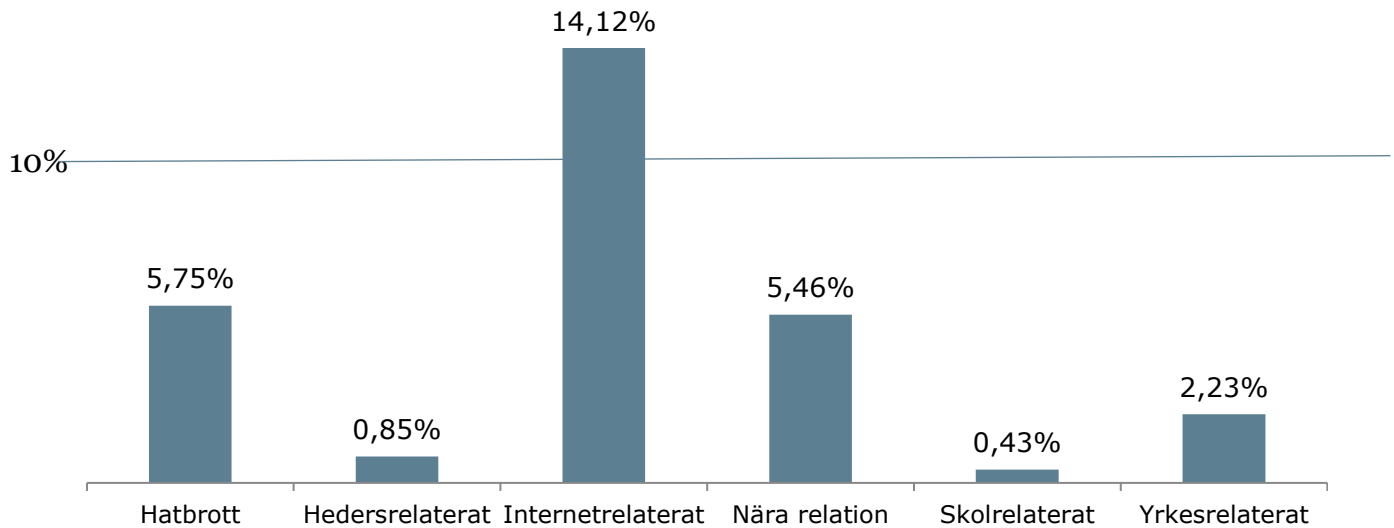
Särskild omständighet för äldre 65+ år 2019	Män	Kvinnor	Totalt
Hatbrott	4	6	10
Hedersrelaterat	1		1
Internetrelaterat	26	57	83
Nära relation	69	159	228
Skolrelaterat		1	1
Skett vid yrkesutövning	6	10	16
Totalt	106	233	339

Knappt 10 procent av ärendena för äldre män och knappt 11 procent av ärendena gällande äldre kvinnor har fått en markering om särskilda omständigheter. För alla hjälpsökande är det i genomsnitt 13 procent av männen och knappt 22 procent av kvinnorna som fått en sådan markering. Nära relation är den vanligaste särskilda omständigheten för äldre 65+ - precis som för övriga åldersgrupper.

Gruppen äldre finns representerad i olika utsträckning inom de olika kategorierna för särskilda omständigheter. I diagrammet nedan syns de olika kategorierna i relation till en linje som representerar alla ärenden för gruppen, där ju äldre utgjorde 10 procent av de hjälpsökande.

Andel äldre 65+ år inom de olika kategorierna för särskilda omständigheter 2019

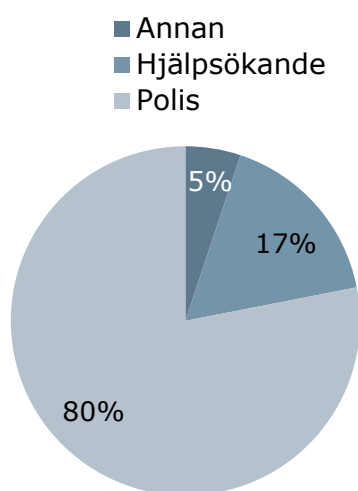

Som synes är alltså äldre underrepresenterade för brott som fått en markering om särskilda omständigheter utom i fallet internetrelaterad brottslighet. Det handlar främst om ekonomisk brottslighet, identitetsstölder och förfalskning med koppling till internet.

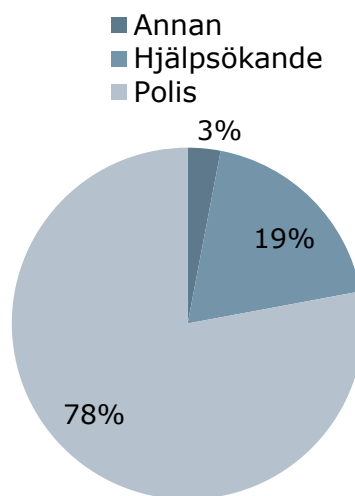
Förmedling, kontakter och åtgärder

Äldre förmedlas till Brottsofferjouren på ungefär samma sätt som hela populationen: omkring 78 procent av ärendena når oss via direktförmedling från polisen. En lite högre andel av de äldre kontakter Brottsofferjouren på egen hand, 19 procent. 3 procent förmedlas från annan instans.

Vem tog första kontakten med Brottsofferjouren - alla hjälpsökande 2019

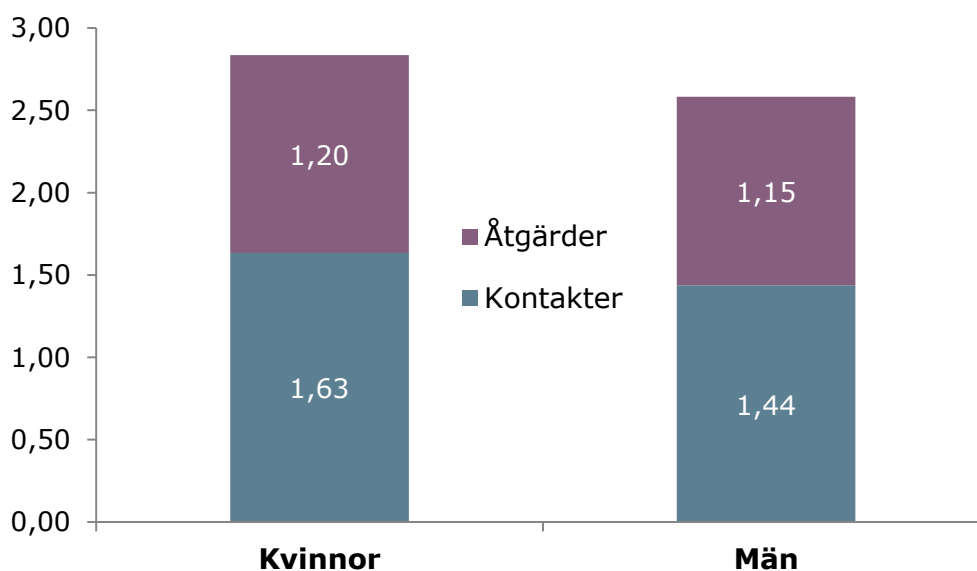

Vem tog första kontakten med Brottsofferjouren - äldre 65+ år 2019

Ärenden som gäller äldre resulterar som regel i något färre åtgärder men lite fler kontakter än för en genomsnittlig hjälpsökande. Skillnaden mellan könen som vi såg för alla typer av ärenden är inte särskilt stor i den här åldersgruppen.

Genomsnittligt antal kontakter och åtgärder för män resp. kvinnor i gruppen äldre 65+ år 2019

Genomsnittliga mängden åtgärder för alla kvinnor respektive alla män var 1,1 respektive 1,42 – för hjälpsökande äldre i åldern 65+ år är det istället lägre, 1,20 respektive 1,15.

Den genomsnittliga mängden kontakter för alla kvinnor respektive alla män var 1,57 respektive 1,35 – för hjälpsökande i gruppen äldre 65+ var det istället 1,63 respektive 1,44 kontakter per hjälpsökande i genomsnitt.

Analys av inrapporterad tid från de 45 jourer som valde att anteckna det under 2018 visar att stödpersonerna lägger ungefär lika mycket tid på stödarbete för ärenden som gäller äldre 65+ som de gör för en genomsnittlig hjälpsökande.

Mer statistik från Brottsofferjouren finns att ta del av på www.brottsofferjouren.se/om-oss/statistik/